

NORSK-FINSK GRENSEVASSDRAGSKOMMISJON
SUOMALAIS-NORJALAINEN RAJAVESISTÖKOMISSIO

19/867

KARASJOGA GIELDA KARASJOK KOMMUNE	
Saksnr. 7. juni 2019	B-sak.
Arkiv K63	Løpenr.
04 JULI 2019	
Utv.	Saksbeh.
Kopi til	Beh. ☐ J ☐ N

Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefalinger 2019

Tiltak for å hindre spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*

Nyere utredninger har bekreftet at lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* har etablert seg i Tulomaelven og i Kolaelven i Russland. Lakseparasitten utgjør en alvorlig trussel mot laksebestandene i vassdragene som munner ut i Barentshavet. Smitte med *G. salaris* vil få enorme økologiske og samfunnsmessige konsekvenser for grensevassdragene og især for den samiske kulturen. Forebygging av spredning må derfor prioriteres av samfunnsmessige og miljømessige hensyn.

- Den norsk- finske grensevassdragskommisjonen vil framheve at informasjonsarbeid om lakseparasitten overfor ulike brukergrupper bør utvides og styrkes i Norge, Finland og Russland.
- Kommisjonen ser behov for et tettere samarbeid og koordinering av forebyggende tiltak mellom de ansvarlige myndighetene i Norge, Finland og Russland. Kommisjonen ber nasjonale myndigheter i Norge og Finland ta kontakt med russiske ansvarlige myndigheter slik at det gjøres strakstiltak for å stoppe videre smitte, samt bekjempe lakseparasitten i de smittede vassdragene.
- Den norsk-finske grensevassdragskommisjonen anbefaler at de ansvarlige myndighet i Norge og Finland oppdaterer eksisterende risikovurdering for smitte med *G. salaris*, samt at de følges opp med konkrete forebyggende tiltak for grensevassdragene.

Mer forskning på villaksen i sjøfasen

Villaks er en viktig art for økosystemene i fjorder og elver. Fisket etter den har en meget høy verdi for lokalsamfunnet, både økonomisk, kulturelt og for livskvaliteten for de som bor der.

Våre ville laksefiskbestander er utsatt for mange trusler. Det er brukt mye ressurser til forskning på tilstanden til laksen og trusler mot den i elvestadiet. Truslene mot laksen, særlig smolten i sjøen er mindre godt kjent og det er behov for mer kunnskap. Truslene er blant annet rømt oppdrettsfisk, lakselus og introduserte arter som pukkellaks.

- Den norsk-finske grensevassdragskommisjonen anbefaler at begge lands myndigheter og forskningsinstitusjoner øker forskningsaktiviteten på villaksen i sjøen, og at det avsettes tilstrekkelige ressurser.

SUOMALAIŠ-NORJALAINEN RAJAVESISTÖKOMISSIO
NORSK-FINSK GRENSEVASSDRAGSKOMMISSJON

Suomalais-norjalaisen rajavesistökomission suositukset 2019

Toimet *Gyrodactylus salaris*-lohiloisen leviämisen estämiseksi

Uusimpien tutkimusten mukaan *Gyrodactylus salaris* -lohiloista on todettu Tuuloma- ja Kuolajoessa Venäjällä. Lohiloinen muodostaa vakavan uhan Barentsinmereen laskevien vesistöjen lohikannoille. Lohiloisen aiheuttamalla tartunnalla on mittavat ekologiset ja yhteiskunnalliset seuraukset rajavesistöille ja erityisesti saamelaiskulttuurille. Tartunnan leviämisen estäminen on asetettava etusijalle johtuen mahdollisen tartunnan laajamittaisista vaikutuksista yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön.

- Suomalais-norjalainen rajavesistökomissio painottaa, että vesistöjen eri käyttäjäryhmille suunnattua tiedotustyötä lohiloisesta laajennetaan ja vahvistetaan Norjassa, Suomessa ja Venäjällä
- Komissio pitää tarpeellisena sitä, että asiassa vastuulliset viranomaiset tiivistävät yhteistyötään ja koordinoivat ennaltaehkäiseviä toimiaan. Komissio pyytää Norjan ja Suomen viranomaisia olemaan yhteydessä Venäjän viranomaisiin siten, että ryhdytään välittömiin toimenpiteisiin loisen leviämisen rajoittamiseksi ja torjuntatoimiin vesistöissä, joihin lohiloinen on levinnyt.
- Suomalais-norjalainen rajavesistökomissio suosittelee, että Norjan ja Suomen vastuulliset viranomaiset päivittävät olemassa olevat riskiarviot ja arvioiden perusteella tarvittaessa toteuttavat konkreettisia ennaltaehkäiseviä toimia rajavesistöissä

Luonnonloheen liittyvän tutkimustoiminnan lisääminen kalojen elinkierron merivaiheessa

Luonnonlohi on tärkeä laji joki- ja vuonoekosysteemeissä. Lohen kalastuksella on myös erittäin suuri merkitys paikallisyhteisöille, sekä taloudellisesti, kulttuurisesti että asukkaiden hyvinvoinnin kannalta.

Monet vaarat uhkaavat luonnonlohikantojamme. Luonnonlohikantojen tilan ja uhkien tutkimukseen jokivaiheessa on käytetty suhteellisen paljon resursseja. Loheen, erityisesti smoltteihin, kohdistuvat uhat merivaiheessa ovat heikommin tunnettuja ja tilanteesta tarvitaan lisää tietoa. Uhkia ovat mm. kalankasvatuslaitoksista karanneet kalat, lohitäi ja tietyt tulokaslajit, kuten kyttyrälohi.

- Suomalais-norjalainen rajavesistökomissio suosittelee, että Norjan ja Suomen viranomaiset ja tutkimuslaitokset lisäävät luonnonloheen liittyvää tutkimustoimintaa meressä ja siihen kohdennetaan riittävät resurssit.